

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉินทางด้านสาธารณสุข ในการควบคุมการระบาดของโรคคอตีบ และศึกษารูปแบบการระบาดของโรคคอตีบในพื้นที่จังหวัดเลย ปี พ.ศ.2555 โดยการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้ป่วยและผู้สัมผัสโรคคอตีบทุกคน ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเลย ปี พ.ศ.2555 จำนวนทั้งสิ้น 95 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามโรคและแบบรายงานของสำนักระบาดวิทยา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า การระบาดของโรคคอตีบครั้งนี้ เกิดขึ้นระหว่างเดือนมิถุนายน-พฤศจิกายน พ.ศ.2555 พบผู้ป่วยยืนยันโรคคอตีบจำนวน 27 ราย เสียชีวิต 2 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 4.35 ต่อประชากรแสนคน อัตราตาย 0.32 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายคิดเป็นร้อยละ 7.41 ผู้ป่วยกระจายอยู่ใน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอด่านซ้าย 19 ราย อำเภอวังสะพุง 5 ราย อำเภอด่านซ้าย 2 ราย และอำเภอกุดรัง 1 ราย กระจายใน 13 ตำบล พบผู้ป่วยสูงสุดที่ตำบลศรีสงคราม อำเภอวังสะพุง รองลงมาคือ ตำบลกกสะทอน และตำบลอิปุม อำเภอด่านซ้าย ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ แพทย์ พยาบาล นักวิชาการ ทีม SRRT ทุกระดับ และ อสม. จำนวนทั้งสิ้น 762 คน ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคคอตีบ เครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานเมื่อพบผู้ป่วยสงสัยโรคคอตีบและการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และแบบบันทึกข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบที่พัฒนาในครั้งนี้อยู่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) Primary prevention & communication 2) Investigation, Lab. Dx, surveillance 3) Clinical care and mop up 4) Back up และใช้ 6 มาตรการหลักในการดำเนินงาน ได้แก่ 1) การประสานสั่งการ 2) การเฝ้าระวังและสอบสวนโรคคอตีบ 3) การดูแลผู้ป่วย ผู้สัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วยและพาหะ 4) การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค 5) การเตรียมความพร้อมทางด้านเวชภัณฑ์ 6) การสื่อสารประชาสัมพันธ์ มีการแบ่งระบบบัญชาการเหตุการณ์ในทุกๆระดับตั้งแต่ระดับเขตตรวจราชการที่ 10 เขต จังหวัด และอำเภอ

คำสำคัญ: ระบบบัญชาการเหตุการณ์ ภาวะฉุกเฉินทางด้านสาธารณสุข การระบาด โรคคอตีบ

Abstract

The objective of this research was to apply incident command system in public health emergencies model to control of Diphtheria outbreak in Loei province 2012. The mixed method research was applied with 2 procedures; step 1 was quantitative research. Randomization specifically from patients and exposed Diphtheria with everyone from Loei 's population lives in 2012. The instrument was an Investigation and report form of the bureau of epidemiology. The descriptive were used for data analysis. The result showed that this Diphtheria outbreak was occurs during June to November 2012, found that 27 confirm cases and 2 dead cases, morbidity rate of 4.35 per 100000 pop, mortality rate of 0.32 per 100000 pop, case fatality rate of 7.41 percent. The patients were distributed in four districts at Dan Sai 19 cases, Wangsaphung 5 cases, Phakao 2 cases, Phulaung 1 case, distributed in thirteen subdistricts, found that the highest of patients at Songkhram subdistrict in Wangsaphung district, subordinate was Kok Sathon and Ipum subdistrict in Dan Sai district. Step 2 was the qualitative research. The sample were selected by purposive sampling technique from doctors, nurses, health officers, SRRT and Village Health Volunteer (VHV) in Diphtheria outbreak area. The instrument was the guidelines on patients suspected diphtheria and immunization and data collecting form with created by researcher. The descriptive were used for data analysis. The result showed that this model was include four components include 1) Primary prevention & communication 2) Investigation, Lab, Dx, surveillance 3) Clinical care and mop up 4) Back up and used 6 main measures include 1) Synchronization command 2) investigation and Diphtheria surveillance 3) patient and close contact care and carriers 4) immunization 5) pharmaceutical preparations 6) communications. This model was divided with incident command system all level of R10way, region, province and district.

Keywords: Incident commander system, Public health emergencies, Outbreak, Diphtheria